

Finansdepartementet
Postboks 8008 Dep.

0030 OSLO

FINANSDEPARTEMENTET	
25. FEB. 2004,	
Saksnr.	012519-89
Arkivnr.	412.24

Deres ref.

Vår sak

03/02953-008 002443/04
624.7

EYG
Oslo, 24.02.2004

UTKAST TIL FORSKRIFT OM FRIPOLISEREGISTER - HØRING

Landsorganisasjonen i Norge viser til departementets brev av 19.11.03 angående ovennevnte.

Det har ikke vært mulig å gi våre forbund rimelig tid til å vurdere saken innenfor den gitte høringsfrist. I lys av at saken har vært lenge på Finansdepartementets bord, og at saken berører mange av våre medlemmer, ønsker vi likevel å tilkjenne synspunkter noe etter fristens utløp.

1. Generelle synspunkter

LO støtter opprettelsen av et fripoliseregister, som kan bidra til å gi brukere, arbeidstakere, bedrifter og allmennheten for øvrig samlet oversikt og bedre innsikt i opptjente pensjonsrettigheter. Vi ønsker imidlertid at registeret skal omfatte både offentlige og private (oppsatte) rettigheter samt innskuddsbevis. Videre er det ønskelig at registeret gir best mulig innsikt i verdiutviklingen av rettighetene, slik at registeret bidrar til mer effektiv konkurranse, kundene får mer pensjon for innskudd og premiebetaling og selskaper gir bedre verdiutvikling av rettighetene. LO mener at registeret ikke bør være et aksjeselskap, men med fordel kan drives av trykdeetaten, eventuelt av en egen enhet underlagt Kredittilsynet.

Fripolisene er et problemområde som Pensjonskommisjonen undervurderer.

Fripoliser er en (oppsatt) pensjonsrettighet med tilhørende premiereserve (pensjonskapital) som eies av arbeidstakere som ikke har mulighet til å videreføre en pensjonsopptjening i en annen pensjonsinnretning (livselskap eller pensjonskasse), f.eks. som følge av skifte av arbeidsgiver. I dagens arbeidsmarked kan dette skje flere ganger. Den beste måten arbeidstakernes interesser kan ivaretas på er gjennom en videreføring av pensjonsopptjening ved medregning i ny ordning, dvs. slik at en slipper å starte på nytt i ny pensjonsinnretning og ny bedrift. I disse tilfellene medregnes rettighetene fra tidligere opptjening i den nye ordningen. I tilfeller da rettighetene (fripolisen) ikke kan medregnes i ny ordning, vil denne leve sitt videre liv i den institusjon den er opptjent i. Den enkelte får dermed et sett av flere oppsatte pensjonsrettigheter (fripoliser) å forholde seg til. På grunn av opptjeningssystemet vil summen av delene være mindre verd enn om den enkelte hadde opptjent rettighetene samlet i en institusjon. Slike fripoliser får også ofte en svak verdiutvikling. Dette systemet er uoversiktlig og bidrar til å hindre fleksible overganger i arbeidsmarkedet.

Som påpekt av Pensjonskommisjonen, er det ønskelig med bedre samordning av pensjonsrettighetene både innen og mellom hovedsektorene i økonomien. LO mener at dette best vil kunne skje etter mønster av overføringsavtalen i offentlig sektor, slik at pensjonsrettighetene videreføres i neste jobb uavkortet og på en kostnadseffektiv måte, uavhengig av hvilke institusjoner som starter eller viderefører opptjeningen og premieinnbetalingen.

Det er til sammen 660 000 fripoliser etter lov om foretakspensjon med en samlet verdi på 51 milliarder kroner. Det gir en gjennomsnittverdi på under 80 000 kr. Det er mange små fripoliser som gir lave årlige utbetalinger og som dermed får store prosentvise kostnadspåslag. Dette illustrerer det problematiske i å la mange små rettigheter leve sine egne liv.

Inntil et nytt og bedre system for samordning av pensjonsrettigheter er utviklet, er det viktig at de eksisterende rettigheter ivaretas på en oversiktlig og kostnadseffektiv måte. Et sentralt register vil kunne bidra til det. Det er derfor viktig at det omfatter begge hovedsektorene og begge hovedtypene av oppsatte rettigheter, innskuddskapital (pensjonskapitalbevis) og fripoliser.

Selv om det drøftes grundig i forskriftsutkastet vil vi særskilt rette oppmerksomheten mot den interesse - og det behov - et fripoliseregister kan ha for pensjonistenes etterlatte. Opparbeidede pensjonsrettigheter kan selv for den enkelte pensjonist være vanskelig å overblikke. Fusjoner, organisasjonssammenslutninger, omforming og utskillelser av statlig og kommunal virksomhet er eksempler på dette. Ofte skjer det i slike sammenhenger skifte av pensjonsinnretning. Representerer disse forhold vansker for den enkelte pensjonist er forholdet ekstra vanskelig for etterlatte ektefelle og andre pensjonsberettigede.

2. Merknader til de enkelte bestemmelser

§ 4 Organisering

LO mener at registeret bør drives av et offentlige. Det vil være uheldig, og sannsynligvis unødig kostbart å opprette et eget aksjeselskap for dette formålet, slik arbeidsgruppen foreslår. Trygdeetaten er trolig den instans som har de beste muligheter til å gjøre dette på en rimelig og effektiv måte, ut fra den brede kompetanse i å ivareta den enkelte rettigheter og erfaring gjennom samordningsloven. En mulighet er også å legge registeret under Kredittilsynet, som har nærmere kontakt med pensjonsinnretningene. Uansett bør begge disse institusjonene trekkes inn i arbeidet med etableringen. Det bør gis anledning til å utsette tjenester der dette er hensiktsmessig og forsvarlig.

§ 5 Opplysninger

LO mener at når en først oppretter et register, bør det kunne gis noen opplysninger som kommer i tillegg til det som oppgis på kontoutskriften. Pensjonskommisjonen viser at kostnader som belastes et pensjonsfond årlig gir store utslag i utbetalt pensjon, der 1 prosentpoeng økte forvaltnings- og driftskostnader årlig i 40 år gir 20 pst lavere pensjons-utbetaling. Det må være mulig å registrere årlige kostnader som belastes kontoen og årlig netto verditilførsel sammen med de øvrige opplysninger, slik at det kan bli en reell konkurranse om forvaltning og oppdrag. Dette må være et minimum av opplysninger som kreves for å ivareta lov om foretakspensjon og i innskuddspensjonsloven der det heter at **"Det skal legges vekt på å gi arbeidstakerne et godt bilde av medlemmenes rettigheter, pensjonsinnskuddene og hvilken alderspensjon dette kan ventes å gi."** Det er ikke tilfredsstillende at arbeids-

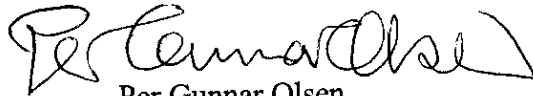
gruppen avfeier dette behovet med at slike opplysninger "vil være vanskelig å skaffe på en kostnadseffektiv måte". Slike opplysninger finnes, og det er bare å pålegge leverandørene å oppgi dem til registeret.

§14 Kostnader og gebyr for tjenester

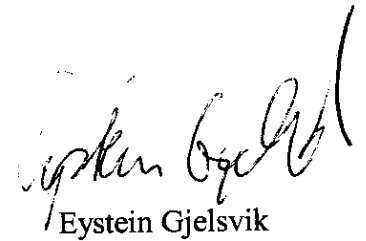
LO støtter at de brukere som er angitt skal ha rett til gratistjenester. Denne retten må også gjelde de opplysninger som er nevnt i tilknytning til §4. Forsknings- og utredningsformål må også kunne tilgodeses vederlagsfritt. For øvrig bør registeret kunne ta seg betalt for mer spesielle private tjenester, dog under tilsyn om rimelig prising.

Med vennlig hilsen

LANDSORGANISASJONEN I NORGE

Per Gunnar Olsen

Eystein Gjelsvik